

Radies opozicionārs, kas oponē opozīcijas viedoklim

Reiz man bija tēvocis, kas lieliski mācēja sacerēt spoku stāstus, piešķirdams galvenā varoņa lomā velnam. Tādu velnu varoņa lomā mums atgādina tautietis O. R. (vai tikai nebūs Rupainis?), kas kādā radikālā trimdas avīzītē ņemas noārdīt sešus mūsu trimdas dzīves gadus, konstatēdams, ka tanis neesot nekā atzīmēšanas cienīga. Nopietns cilvēks sadusmots protestētu gaŗā polemikā, bet feļetonistam tāda nepiestāv. Tāpēc viņš minētā varoņa atzinumu mēģinās apgāzt citiem līdzekļiem.

Nav taisnība, ka sešos trimdas gadus nebūtu nekā levēribas cienīga bijis un ka tādēļ, kā O. R. norāda, jāķer vēl seši gadi atpakaļ un jākonstatē, ka Ulmana laikā mēs, pielūgdami materiālismu un atgriezdamies pie pagānisma, bijām jau kļuvuši par komūnisma satelītu un tāpēc aizsargu sportisti, pārkristījušies par komjauniešiem un marpuzēni par pionieriem, varēja saukt lai dzīvo Staļinam tikpat skaļi kā Ulmanim. Ja tas tā būtu bijis, tad man šeit nebūtu jāmin paša O. R. ledvesmoti fakti, kas arī trimdas vadību un trimdinieku saimi grib nostādīt tādā pašā satelītu lomā. Kas reiz pārkristīts, tam otras kristības vairs nav vajadzīgas. Bet pagaidām ņemsim viņu vēl par patiesu un neapgāztu.

Lai O. R. atzinumam oponētu, uzskaitīšu šādus viņa piemirstus faktus, citēdams viņa paša avīzīti:

„Dažas dienas pirms 25. novembra nometnēs uz sienām parādījās plakāts ar uzrakstu Mūsu kandidāti LCP vēlēšanām. Deviņu vīru vārdi sastādīja vienu vienīgu listi, par kuru ļautiņiem vajadzēja balsot. Vēlētāji, zināms, plātīja acis un brīnījās, lūk, atgriezies 1940./41. gads, kad arī vajadzēja balsot par vienu sarakstu ar „mūsu kandidātiem“ (Autors L., 1948. g. 15. dec. n-rā).

Vai tas nav levēribas cienīgs notikums, ko O. R. vajadzēja atzīmēt kā stūrakmeni, ka esam palikuši uzticīgi Ļeņina-Staļina ģenerāllīnijai un kas vienā rāvienā būtu pierādījis viņa pirmo tezi par satelītu? Tas taču ir galvenais, kā Žanis Spure teiktu, viss cits ir tikai šī fakta sekas. Vismaz tā bijis Traunšteina, lai arī citur būtu ticurējuši dažādi saraksti ar dažādiem kandidātiem, gan no pozīcijas, gan opozīcijas, kur kandidāti LCP iegāja pēc vēlētāju bīsu vairākuma. To par savu apgabalu vismaz varētu liecināt kungs Vancāns. Bet lūkosimies tālāk pēc citiem levēribas cienīgiem faktiem. Lūk, nākošais:

„Bonifacijs Briška protestē: LNP prezidija lēmumu attiecībā uz laikraksta Latgola nosodīšanu uzskatu par pārsteldzīgu soli. Jānožēlo, ka tas kā oficiāls sadarbības ardišanas akts ielet latviešu tautas vēsturē.“ (1949. g. 10. dec n-rā) — Kā gan O. R. varēja aizmirst aktu, ko B. B. LNP loceklis Bonifacijs par tautas vēsturē iegājušu, un teikt, ka

nav bijis nekā atzīmēšanas cienīga? Es protestēju! Tālāk:

„Augustdorfā bijis viesis no padomju joslas, bet kad DP policists Vladislavs Vancāns to gribējis nopratināt, tas noštapēts un norāts. LNP un LCK vadība draudzējas ar boļševiku tautas tiesnešiem, bet brīvai presei, kas to atmasko, liek turēt muti.“ (1949. g. 28. janv n-rā) Kā gan šo svarīgo britu joslas opozīcijas vadītāja Vancāna grāvēju akciju — nopratināt privātu viesi un tuvu radu drīkstēja noklusēt O. R. savā pārskatā, kas vēl labāk nekā aizsargi pierādītu tezi par satelītu, par kuru mēs nekad nebūtu kļuvuši, ja Ulmana vietā būtu O. R. Es prasu, lai atbrīvotā Latvijā šo kļūdu izlabotu!

Vai pēc šiem vēsturiskajiem faktiem O. R. drīkstētu secināt, ka līdzšinējā trimda latviešiem bijusi garīgā ziņā visnabadzīgākais un tukšākais posms vēsturē? Ja ne cits, tad taču to ar pilnu saturu piepildījis opozīcija, kurās „nopelni“ nav noliedzami. To noklusēt ir nepatīesi, kā vienmēr „kur piebāž klāt savu netīro degunu velns un izkārto lietās savā gaumē“, (Citāts no O. R. raksta).

Tā nu tas laikam būs iznācis un tāpēc es protestēju un prasu vismaz L. Latkovska, Bonifacijs Briškas un V. Vancāna šeit atzīmētās akcijas kā vienreizīgas ierakstīt trimdas vēsturē un saīlabāt par paraugu nākamām paudzēm!